

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuhrii Valentin în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016 și a sentinței Judecătoriei Soroca din 17 martie 2016 în cauza penală privindu-l pe

Mitrofan Mihail Spiridon, născut la 02 octombrie 1962, originar și domiciliat în r-nul Soroca, s. Racovăț.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 08.05.2015-17.03.2016
2. instanța de apel: 05.04.2016-22.06.2016
3. instanța de recurs: 11.10.2016-23.11.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 17 martie 2016, Mitrofan Mihail Spiridon a fost liberat de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, cu încetarea procesului penal, totodată fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pentru o perioadă de 2 ani.

Conform art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, dacă în această perioadă nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Mitrofan M. activând în funcția de primar al satului Racovăț r-l Soroca, având calitatea de președinte al comisiei de licitație organizată de către Primăria s. Racovăț r-l Soroca, în baza Deciziei Consiliului sătesc Racovăț nr. 5/14 din 15.12.2011, folosind intenționat situația de serviciu, din interese personale, fiind persoană publică, a falsificat procesul-verbal nr. 2 din 11.06.2012 „Cu privire la rezultatele licitației” și anume a depus semnătura în dreptul numelui unui alt membru al comisiei de licitație pe nume Mitrofan Vasile, care de facto nu a participat la licitație și nici nu a fost prezent la locul unde a fost organizată licitația,

unde drept urmare a fost înstrăinat lui Mitrofan Anatolie, care este nepotul primarului Mitrofan Mihail, lotul de teren cu numărul cadastral 7841103425 și cu suprafața de 20 ha, din proprietate publică în domeniul privat. La 21.02.2014, prin Hotărârea Judecătorei Soroca, au fost anulate rezultatele licitației expuse în procesul-verbal nr. 2 din 11.06.2012, ca fiind ilegale.

Potrivit raportului de expertiză nr. 5839 din 18 august 2014 s-a constatat, că semnătura expertizată din procesul-verbal nr. 1 de prezentare-recepționare la licitație a setului de documente, în drept cu familia Mitrofan Vasile, a fost executată nu de Mitrofan Vasile, dar de o altă persoană. Totodată, s-a mai constatat că semnătura expertizată din procesul-verbal nr. 2 privind rezultatele licitației ce datează cu 11.06.2012, în drept cu familia Mitrofan Vasile, a fost executată nu de Mitrofan Vasile, dar de o altă persoană. Semnăturile date au fost executate prin metoda imitare.

Totodată, Mitrofan M., în calitate de președinte al comisiei de licitație, contrar prevederilor pct. 12 alin. (2) al Regulamentului privind licitațiile cu strigare și reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10.02.2009, a petrecut licitația privind vânzarea la licitație a sectorului de teren cu numărul cadastral 7841103425, cu suprafața de 20 ha din s. Racovăț r-l Soroca, fără setul de documente necesar prevăzut de regulamentul mai sus indicat și anume: a) planul geometric al lotului de pământ; b) schema topogeodezică; c) după caz, actul de racordare a sectorului de teren la serviciile corespunzătoare specializate; d) actul privind parametrii calitativi și cantitativi ai terenului; e) extrasul din Registrul bunurilor imobile ce confirmă înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului respectiv, care în urma analizei documentelor prezentate Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat s-a constatat lipsa acestora.

În realizarea aceleiași intenții, contrar prevederilor Legii cu privire la conflictul de interese nr. 16-XVI din 15.02.2008, Mitrofan M., nu a renunțat la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale luate cu participarea dânsului, participând în calitate de președinte al comisiei de licitație, petrecută la 11.06.2012, în sediul Primăriei s. Racovăț, r-l Soroca, pe măsură ce ruda sa apropiată Mitrofan Anatolie a participat la licitație și a fost declarat câștigător.

Tot el, activând în funcția de primar al satului Racovăț r-l Soroca, având calitatea de președinte al comisiei de licitație organizată de către Primăria s. Racovăț r-l Soroca, în baza Deciziei Consiliului sătesc Racovăț nr. 5/14 din 15.12.2011, folosind intenționat situația de serviciu, din interese personale, fiind persoană publică, a falsificat procesul-verbal nr. 2 din 11.06.2012 „Cu privire la rezultatele licitației” și anume, a depus semnătura în dreptul numelui unui alt membru al comisiei de licitație pe nume Mitrofan Vasile, care de facto nu a participat la licitație și nici nu a fost prezent la locul unde a fost organizată licitația, unde drept urmare a fost înstrăinat lui Mitrofan Anatolie, care este nepotul primarului Mitrofan Mihail, lotul de teren cu numărul cadastral 7841103425 și cu suprafața de 20 ha, din proprietate publică în domeniul privat. La 21.02.2014, prin Hotărârea Judecătorei Soroca, au fost anulate rezultatele licitației expuse în procesul-verbal nr. 2 din 11.06.2012, ca fiind ilegale.

Potrivit raportului de expertiza nr. 5839 din 18 august 2014 s-a constatat, că semnătura expertizată din procesul-verbal nr. 1 de prezentare-recepționare la licitație a setului de documente, în drept cu familia Mitrofan Vasile, a fost executată nu de Mitrofan Vasile, dar de o altă persoană. Totodată, s-a mai constatat, că semnătura expertizată din procesul-verbal nr. 2 privind rezultatele licitării, ce datează din 11.06.2012, în drept cu familia Mitrofan Vasile, a fost executată nu de Mitrofan Vasile, dar de o altă persoană. Semnăturile date au fost executate prin metoda de imitare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului Mitrofan M. au fost calificate *de drept* în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și anume – *folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes personal, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice*, precum și în baza art. 332 alin. (1) Cod penal – *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, dacă aceste noțiuni au fost săvârșite din alte interese personale*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie liberat de răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, cu încetarea procesului penal. Totodată, inculpatul să fie condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcția de primar pentru o perioadă de 5 ani.

În motivarea apelului a fost invocat:

- instanța de fond nu a ținut cont, că inculpatul vina nu a recunoscut-o, nu s-a căit de cele comise, nu a conștientizat pericolul social sporit al faptei sale, prin orice metodă a încercat împiedicarea stabilirii adevărului. La moment are probleme cu legea, la organul de urmărire penală se află mai multe cauze penale, ce indică despre pericolul persoanei date. Infracțiunile comise de către inculpat, potrivit art. 16 Cod penal, în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, ca fiind una mai puțin gravă, iar cea prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal, ca una ușoară;

- corectarea inculpatului este posibilă numai cu izolarea acestuia de societate, cu ispășirea reală a pedepsei și cu aplicarea pedepsei complementare obligatorii, numai în așa mod se va atinge scopul pedepsei, iar aplicarea altei pedepse nu v-a contribui la reeducarea și corijarea inculpatului, prelungind să comită infracțiuni de acest gen și în continuare;

- la 21.02.2014, prin hotărârea Judecătoriei Soroca au fost anulate rezultatele licitației expuse în procesul verbal nr. 2 din 11.06.2012, iar inculpatul fiind reprezentant al autorității publice, nu dorește să pună spre executare hotărârea judiciară, neconștientizând pericolul social sporit al acțiunilor sale, daunele în proporții considerabile intereselor publice, la moment, au un caracter continuu, deoarece sectorul de teren, din vina primarului nu este reîntors în sectorul public;

- nu există nici o circumstanță ce ar permite aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Mitrofan M.

3.2 Avocatul Ciuhrii Valentin în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Mitrofan M.

În motivarea apelului a invocat:

- hotărârea primei instanțe nu are temei juridic, pe motiv că la urmărirea penală, cât și în cadrul ședinței de judecată, pe capătul de acuzare în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, nu au fost stabilite daunele în proporții considerabile, cauzate intereselor publice sau drepturilor ocrotite de lege persoanelor fizice sau juridice, prin urmare lipsește și latura subiectivă ce se caracterizează prin intenție directă sau indirectă, iar motivul infracțiunii având un caracter special, interes material sau alte interese personale. Interesul material este obținerea sau reținerea unui câștig material sau de a micșora pasivul patrimonial. Consideră, că în contextul normei art. 327 alin. (1) Cod penal, interesul material poate fi doar personal, dar nu este generat de necesitatea făptuitorului de a asigura un câștig material unor terțe persoane, alte interese personale la aliniatul (1) pot fi invocate, dacă infracțiunea este săvârșită în scopul folosinței temporare a bunurilor, făptuitorul intenționând restituirea lor ulterioară;

- acuzarea nu a prezentat probe ce ar confirma vinovăția lui Mitrofan M., că este autorul semnăturii din procesul-verbal nr. 2 din 11.06.2012, privind rezultatele licitației publice, în drept cu familia Mitrofan Vasile, ce se confirmă prin raportul de expertiză nr. 5839 din 18.08.2014, astfel lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, în acțiunile inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a conchis, că la pronunțarea sentinței, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, probele administrate au fost apreciate legal din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, Mitrofan M., în faptele incriminate.

La fel, instanța de apel a considerat, că prima instanță just a stabilit încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului conform art. 327 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal.

În opinia instanței de apel, întemeiat s-a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal în privința inculpatului în baza art. 332 alin. (1) Cod penal din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere, deoarece infracțiunea incriminată inculpatului la data comiterii infracțiunii se consideră una ușoară, conform art. 16 alin. (2) Cod penal și potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani, de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Instanța de apel a apreciat apelul declarat de către avocatul inculpatului, ca unul declarativ și fără careva motivare, fiind aduse argumente și viziuni pe care apărarea le consideră veridice sub aspectele expuse în textul apelului, însă aceste

critici sunt contradictorii circumstanțelor stabilite de către instanța de fond pe parcursul judecării cauzei, din care motiv au fost respinse, deoarece nu se acordă cu probele cercetate și s-au declarat în scop de a evita răspunderea penală a inculpatului.

În urma evaluării integrale a probelor prezentate, instanța de apel a ajuns la concluzia că nu există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, iar în cadrul ședințelor de judecată au fost aduse probe veridice suficiente ce demonstrează, că ultimul a comis faptele incriminate. Din totalitatea probelor cercetate de către instanța de fond, cât și suplimentar de către instanța de apel s-a confirmat temeinicia învinuirii aduse, fiind prezentate pe cauză suficiente probe pertinente, concludente, veridice și utile, ce au fost puse la baza sentinței de condamnare în privința inculpatului.

Instanța de apel a menționat, că probele administrate și cercetate de prima instanță indică la prezența interesului personal al inculpatului, la cauzarea daunelor intereselor publice și la netemeinicia argumentelor invocate de apărare în acest sens. Licitația a fost documentată ilegal, cu scopul ca inculpatul să-și realizeze intențiile infracționale, fapt stabilit de organul de urmărire penală și confirmat la judecarea cauzei în prima instanță, fiind motivată sentința la acest capitol suficient cu efectuarea analizei probelor cercetate.

De către instanța de apel, nu a fost reținut argumentul inculpatului, precum că au fost intervenții și interese politice, deoarece martorii audiați, deși sânt membri ai unor partide politice, au făcut declarații cu depunerea jurământului și preîntâmpinați de răspunderea penală pentru declarații false, confirmând circumstanțele de fapt ale cauzei referitor la licitația vizată, iar declarațiile acestora coroborând între ele, precum și cu probele scrise, redând situația veridică pe caz, așa cum s-au desfășurat evenimentele faptei infracționale.

Totodată, instanța de apel a conchis, că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, prin urmare ținând cont de acel fapt că anterior inculpatul nu a fost atras la răspundere penală, corect s-a ajuns la concluzia de a-i stabili ultimului o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fixându-i o perioadă de probațiune de 2 ani, nefiind rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa cu închisoare, pedeapsa fiind proporțională faptei infracționale comise.

Astfel, pedeapsa numită este una echitabilă și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, iar careva temeieri de modificare a sentinței în latura pedepsei nu au fost stabilite de către instanța de apel.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz sânt atacate cu recurs ordinar de către avocatul, Ciuhrii Valentin, în numele inculpatului, prin care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de săvârșirea infracțiunilor imputate.

În motivarea recursului declarat a invocat, că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept penal și nu a dat o apreciere justă cererii de apel, incorect constatând ca declarative motivele indicate în apel.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 11) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, considerând că recursul este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece concluziile instanțelor de fond sunt corecte și întemeiate, fiind stabilit cu certitudine că faptele inculpatului întrunesc elementele infracțiunilor imputate, iar argumentele invocate de recurent au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și cărora le-a fost dat o motivare corespunzătoare. La etapa urmăririi penale, cât și la faza cercetării judecătorești au fost prezentate probe concludente, pertinente și care dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la data 22 iunie 2016, în prezența tuturor participanților la proces, inclusiv a inculpatului și apărătorului acestuia, Ciuhrii V., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel (f.d. 62-64 v. 3), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 20 iulie 2016, inculpatul semnând și dovada de predare-primire a citației pentru data respectivă (f.d. 65 v. 3).

Rezultând din procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 66 v. 3) se denotă, că la data de 20 iulie 2016, în prezența procurorului, a fost pronunțată decizia motivată, fiindu-i înmănată o copie a acesteia, fapt confirmat prin recipisa din aceeași dată (f.d. 73 v. 3). Tot aici, se constată că inculpatul și apărătorul său nu s-au prezentat la pronunțarea deciziei motivate, fiindu-le expediat la data de 21 iulie 2016, conform scrisorii de însoțire, copiile deciziei motivate (f.d. 74 v. 3).

Prin urmare, Colegiul atestă, că avocatul, Ciuhrii V., în numele inculpatului a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel la data de 25 august 2016, fapt confirmat prin mențiunea de pe plicul poștal cu amprenta ștampilei oficiului poștal (f.d. 79 v. 3).

În prezenta speță, Colegiul penal relevă, că termenul de 30 de zile pentru declararea recursului se calculează începând cu data de 21 iulie 2016 și se epuizează la sfârșitul zilei de 19 august 2016, pe când apărătorul inculpatului a depus recurs ordinar, abia la data de 25 august 2016, adică după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Așadar, instanța de recurs menționează, că în cauza dată inculpatul a fost înștiințat în prezența avocatului său, despre data pronunțării deciziei integrale, însă aceștia nu s-au prezentat, astfel asumându-și responsabilitatea pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, respectiv în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, partea apărării urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

În conformitate cu prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către apărătorul, Ciuhrii V. în numele inculpatului a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuhrii Valentin în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Mitrofan Mihail Spiridon**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 21 decembrie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie